

בחינה מסכמת בקורס "דיני עונשין"

תשע"ה, מועד א' (16.7.2015)

מרצה: ד"ר גיא בן דוד

מתרגלת: עו"ד שרון ורשבסקי - ברוק

נוסח ב'

הנחיות כלליות

- משך הבחינה: שלוש וחצי שעות. לא תינתן הארכה. משקל הבחינה: 65% מהציון הסופי.
- מתכונת הבחינה: ניתן להכניס לבחינה ספר חקיקה בדיני עונשין וכן שני דפי A4 (כתובים משני הצדדים). ניתן להסתייע בחוק וברשימות הביבליוגרפיות שחולקו בבחינה כשאלה נקיים מכל תוספות והוספות.
- על התשובות בחלק השני של הבחינה להתייחס גם לדעות מלומדים, לחקיקה ולפסיקה רלוונטיים. בתשובותיכם לשאלות יש להתייחס לטענות מצד התביעה וכן לטענות מצד ההגנה. יש לענות על כל השאלות בבחינה. במקום בו הוקצתה מכסה מרבית לתשובה, אין לחרוג ממנה. כל חריגה לא תיבדק מטעמי שוויון.
- בכל מקום בבחינה בו מצוין "חוק העונשין" או "החוק", הכוונה היא לחוק העונשין התשל"ז-1977.
- יש להשיב לבוחנות את טופס הבחינה בצירוף מחברת הבחינה.
- את התשובות לחלק הראשון של הבחינה יש לסמן על גבי טופס הבחינה. את התשובות לחלק השני של הבחינה יש לכתוב על גבי מחברת הבחינה בלבד.

מבנה הבחינה:

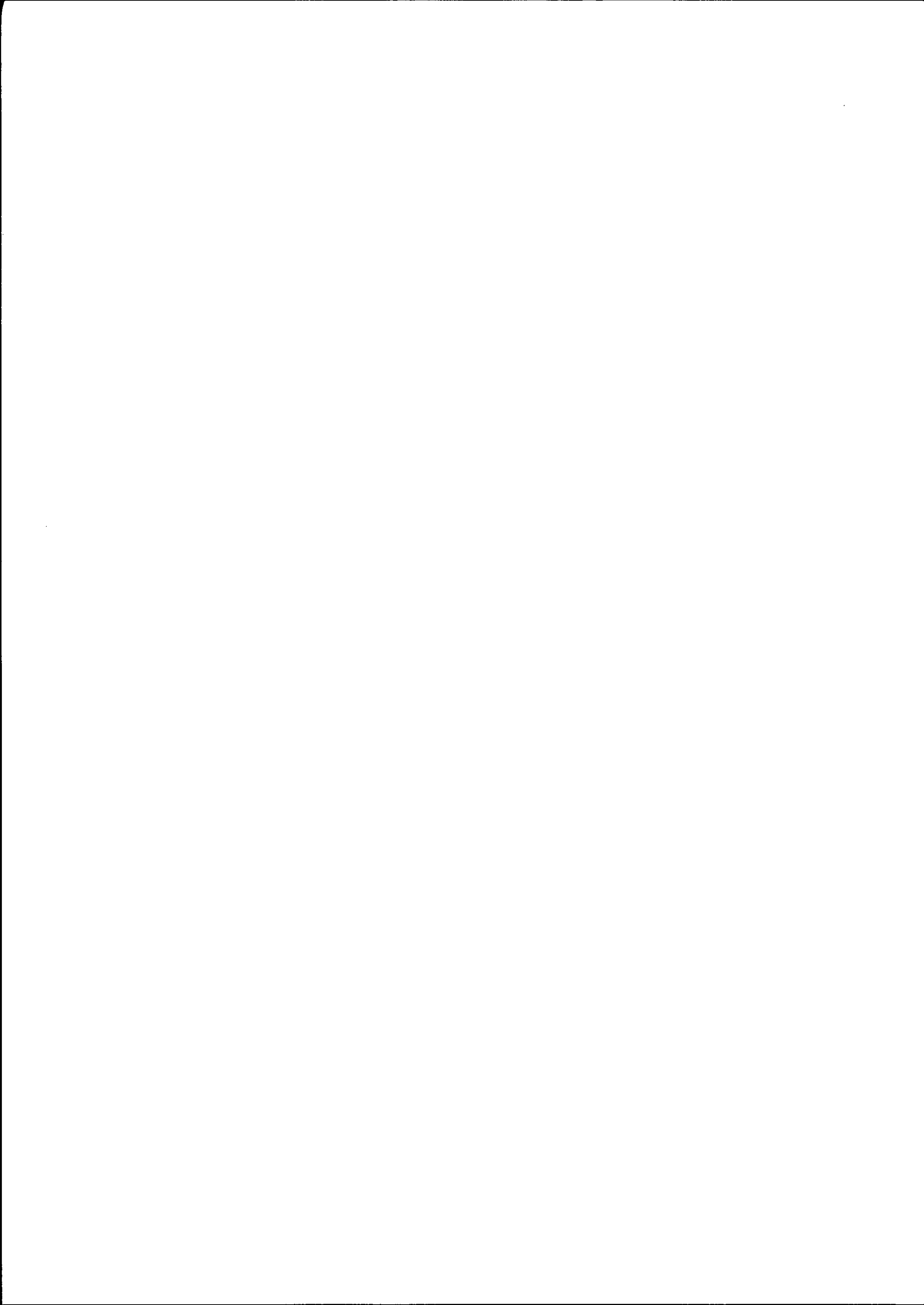
חלק א': שאלון רב ברירה (51 נקודות)

יש להשיב על כל 17 השאלות. לכל שאלה ישנן 4 תשובות כאשר רק אחת מהן היא הנכונה והשלמה ביותר, אותה יש להקיף בעיגול, על גבי השאלון. כל תשובה נכונה מזכה ב 3 נקודות. סימון כפול או סימון שאינו ברור, יביא לפסילת התשובה.

חלק ב': אירוע (case) (49 נקודות)

חלק זה מכיל אירוע, ובסופו ישנן שתי שאלות המתייחסות אליו. עליך להשיב על שתי השאלות. שאלה 1 - היקף מרבי לתשובה הינו 3.5 עמודים (27 נקודות). שאלה 2 - היקף מרבי לתשובה הינו 3 עמודים (22 נקודות).

בהצלחה

חלק ראשון – שאלון רב ברירה (51 נקודות)

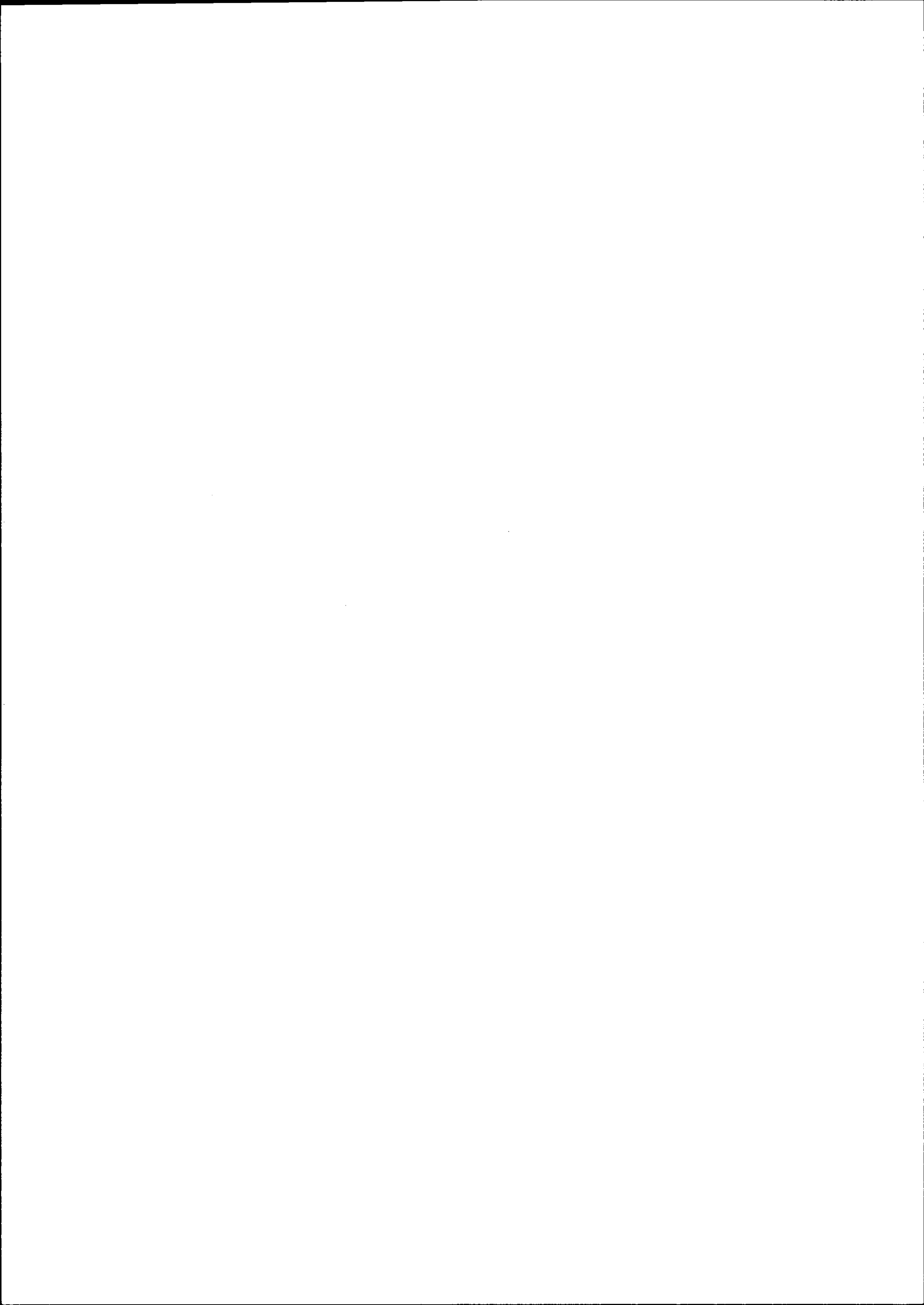
לפניך 17 שאלות. לכל שאלה מוצעות ארבע תשובות אפשריות, כאשר רק אחת מהן היא הנכונה והשלמה ביותר. עליך להקיף בעיגול (על גבי טופס הבחינה) את התשובה הנכונה בלבד. סימון כפול או שאינו חד משמעי, יביא לפסילת התשובה. כל תשובה נכונה מזכה ב 3 נק'.

שאלות 1-4 מתייחסות לעבירת ההריגה על פי הנוסח הבא:

"הגורם במזיד למותו של אדם, דינו עשרים שנות מאסר".

ראובן הואשם בעבירת ההריגה (על פי הנוסח שלעיל) לאחר שהוא ירה ופגע ברגלו של שמעון וכתוצאה מכך הביא למותו.

1. אימתי "הקשר הסיבתי המשפטי" בין מעשהו של ראובן לתוצאת המוות יתקיים?
  - א. כאשר ניתן היה וצריך היה לצפות שמעשה הירי של ראובן עלול לגרום למותו של שמעון.
  - ב. כאשר ניתן היה לצפות שמעשה הירי של ראובן עלול היה לגרום למותו של שמעון.
  - ג. כאשר ניתן היה וצריך היה לצפות כי מעשהו של ראובן עלול לגרום לנזק גופני לשמעון.
  - ד. כאשר ראובן לא היה מודע לאפשרות התרחשותה של התוצאה הקטלנית, בעוד שאדם סביר בנעליו, היה צופה את התוצאה הקטלנית.
2. כיצד יש לפרש את המילה "במזיד" ככל שהיא מתייחסת לתוצאה הקטלנית בעבירה האמורה?
  - א. כוונה.
  - ב. רשלנות.
  - ג. כוונה תחילה.
  - ד. פזיזות.
3. הניחו כי בית המשפט קבע, כי מותו של שמעון נגרם כתוצאה ממעשה הירי של ראובן, אליו הצטרף מחדלו של שמעון אשר סירב להתפנות לבית החולים. לפנינו גורמים:
  - א. משלימים.
  - ב. מצטברים.
  - ג. חלופיים.
  - ד. אף תשובה אינה נכונה.
4. היסוד הנפשי הדרוש לעבירת ההריגה כנוסחה לעיל הוא:
  - א. מחשבה פלילית.
  - ב. אחריות קפידה.
  - ג. רשלנות.
  - ד. כל התשובות נכונות.

שאלות 5-8 מתייחסות לעבירת "ריגול חמור" בהתאם לסעיף 113(ב) לחוק העונשין שזוהי לשונו:

"מי שמסר ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר עולם.

5. עבירת ריגול חמור הינה:

- א. עבירה התנהגותית הדורשת הוכחה של מחשבה פלילית.
- ב. עבירה תוצאתית הדורשת הוכחה של מחשבה פלילית.
- ג. עבירת מטרה הדורשת הוכחה של מחשבה פלילית ומטרה לפגוע בבטחון המדינה.
- ד. עבירת מטרה הדורשת מחשבה פלילית.

6. האם ניתן להחיל את "הלכת הצפיות" על רכיב המטרה שבעבירה של ריגול חמור?

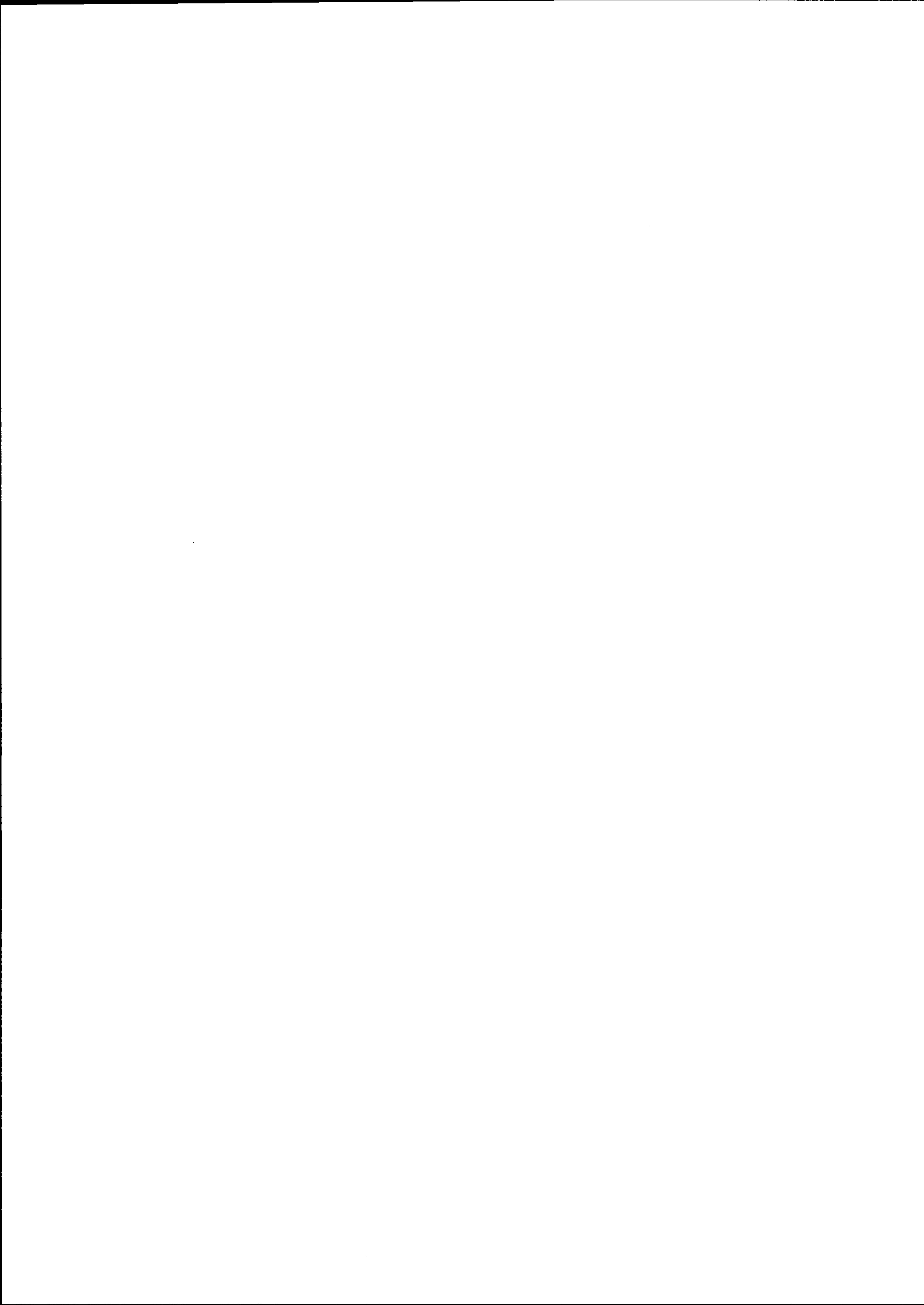
- א. כן. ניתן להחיל את "הלכת הצפיות החקיקתית" על עבירה של ריגול חמור.
- ב. לא ניתן להחיל את הלכת הצפיות (לא הפסיקתית ולא החקיקתית) על עבירה של ריגול חמור.
- ג. הואיל ומדובר בעבירה תוצאתית, אין מניעה להחיל את הלכת הצפיות החקיקתית.
- ד. כן. ניתן להחיל את "הלכת הצפיות הפסיקתית" על עבירה של ריגול חמור.

7. הניחו כי עידן טען להגנתו, כי הוא לא היה מודע לכך שמדובר ב"ידיעה סודית". מה הדין?

- א. דרישת המודעות כלפי היות הידיעה סודית, תתקיים רק אם יוכח כי עידן היה מודע לכך שמדובר בידיעה סודית.
- ב. דרישת המודעות כלפי היות הנסיבה סודית תתקיים רק אם יוכח כי עידן לא היה מודע לכך שהוא מעביר ידיעה סודית, אולם אדם מן הישוב במקומו, כן היה מודע לכך.
- ג. דרישת המודעות כלפי היות הידיעה סודית, תתקיים גם אם יוכח כי עידן חשד שמא מדובר בידיעה סודית אולם הוא נמנע מלברר זאת.
- ד. דרישת המודעות כלפי היות הידיעה סודית תתקיים אם יוכח כי עידן היה מודע לכך שמדובר בידיעה סודית, והוא היה קל דעת ביחס לכך.

8. הניחו כי עידן שילם כסף לרועי, בן ה- 11 שנים, בעבור כך שהוא יעביר במקומו מעטפה ובה ידיעה סודית לנציג ארגון החיזבאללה. עידן יידע את רועי כי המעטפה מכילה ידיעה סוגית וכי האדם שיקבל ממנו את המעטפה הוא נציג של ארגון החיזבאללה. מה הדין?

- א. עידן יועמד לדין כ"מבצע באמצעות אחר" של עבירת הריגול חמור, ואילו רועי לא יועמד לדין, בשל גילו.
- ב. עידן יועמד לדין כמשדל לביצוע עבירה של ריגול חמור, ואילו רועי לא יועמד לדין, בשל גילו.
- ג. ניתן להעמיד את עידן ורועי לדין כמבצעים בצוותא של עבירת ריגול חמור.
- ד. ניתן להעמיד לדין את עידן כ"מבצע באמצעות אחר" של עבירת ריגול חמור, ואילו את רועי ניתן להעמיד לדין כמסייע לעבור עבירה של ריגול חמור.

שאלות 9-11 מתייחסות לאירוע הבא:

איציק החליט לרצוח את רוחמה, בת זוגו לשעבר שהחליטה להיפרד ממנו. ביום ראשון, הצטייד איציק באקדח וארב לרוחמה בפינת הרחוב. משהבחין בה, ירה לעברה, אולם מלבד קול נפץ דבר לא אירע. מסתבר כי איציק הטעין את האקדח בטעות בכדורי סרק ולא בכדורים חיים.

ביום שני, פנה איציק למוג'דה המכשפה וביקש ממנה שתטיל כישוף על רוחמה ושבעקבותיו רוחמה תמצא את מותה בתאונת דרכים. מוג'דה הטילה את הכישוף, אולם דבר לא אירע לרוחמה.

9. אילו מהמשפטים הבאים מתאר את המצב המשפטי הנכון ביחס למעשהו של איציק ביום ראשון (ירי מאקדח שהוטען בטעות בכדורי סרק)

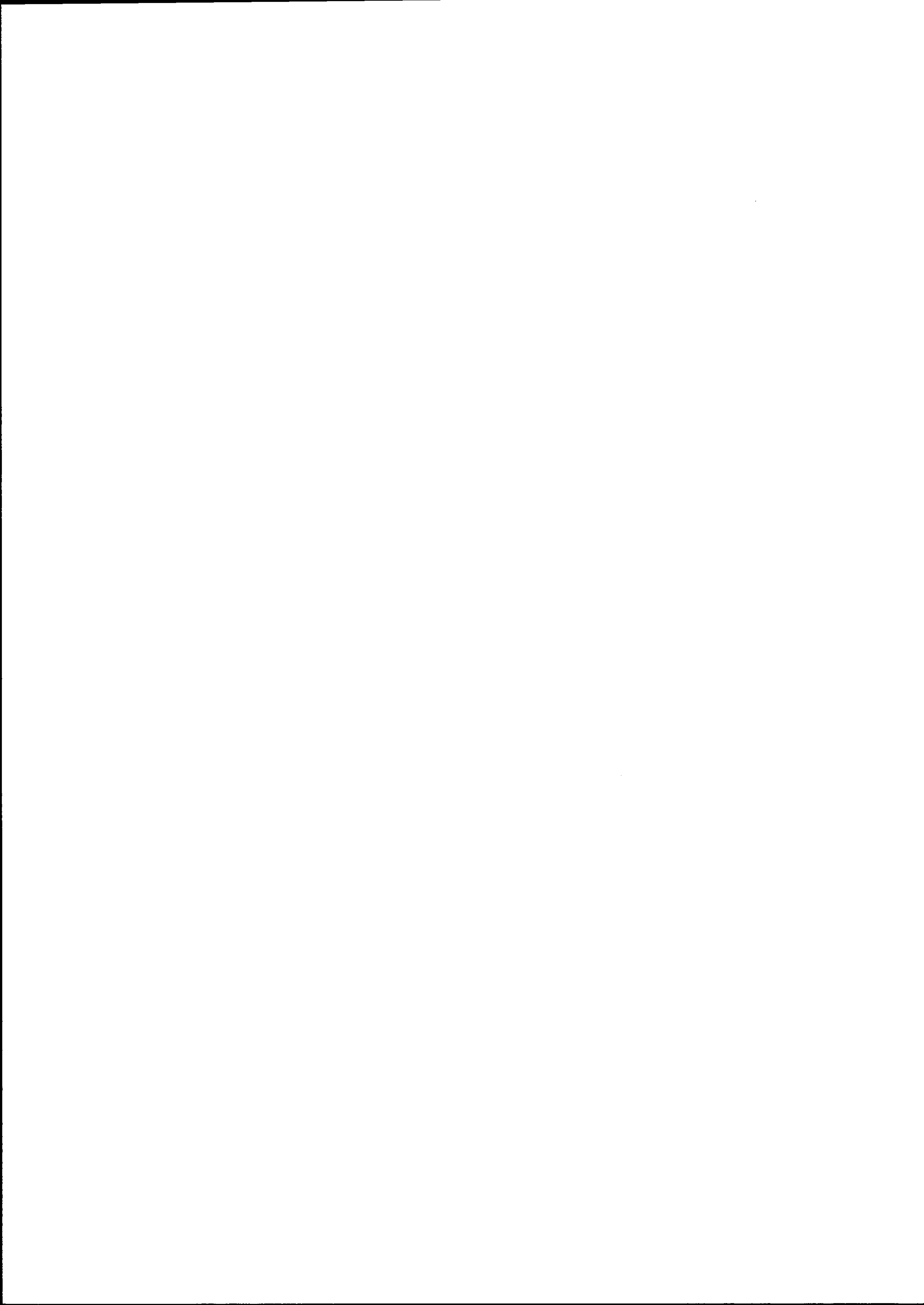
- א. מדובר ב"ניסיון צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה עניש.
- ב. מדובר ב"ניסיון צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה אינו עניש.
- ג. מדובר ב"ניסיון בלתי צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה עניש.
- ד. מדובר ב"ניסיון בלתי צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה אינו עניש.

10. אילו מהמשפטים הבאים מתאר את המצב המשפטי הנכון ביחס למעשהו של איציק ביום שני (פנייתו למוג'דה שתטיל כישוף ושבעקבותיו רוחמה תמות)?

- א. מדובר ב"ניסיון צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה עניש.
- ב. מדובר ב"ניסיון צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה אינו עניש.
- ג. מדובר ב"ניסיון בלתי צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה עניש.
- ד. מדובר ב"ניסיון בלתי צליח" לרצוח את רוחמה. ניסיון זה אינו עניש.

11. הניחו כי בשונה מהעובדות שתוארו ביום ראשון, ראובן הטעין את אקדחו בכדורים חיים והמתין לרוחמה בפינת רחוב. משהבחין ברוחמה, דרך את נשקו, אולם בטרם לחץ על ההדק, הוא שם לב לתנועה עירנית של כוחות משטרה במקום, ובשל כך, חזר בו מכוונתו להמית את רוחמה. במשפטו, הודה ראובן ביסודות עבירת הניסיון לרצח אולם הואיל והוא התחרט ולא ביצע את עבירת הרצח, הרי שיש לזכותו מעבירה זו. מה הדין?

- א. ראובן צודק, במקרה זה, יש לזכותו מעבירה של ניסיון לרצח.
- ב. על אף שראובן התחרט ולא ביצע את הרצח, אין הוא זכאי ליהנות במקרה זה מ"הפטור עקב חרטה" הקבוע בחוק.
- ג. ראובן צודק באופן חלקי. על אף שהוא רשאי ליהנות במקרה זה מ"הפטור עקב חרטה" הקבוע בחוק, הרי שהפטור אין בו כדי לגרום לזיכוי של ראובן אלא רק להקל בעונשו.
- ד. ראובן צודק, במקרה זה על בית המשפט לקבוע כי ראובן הוא "לאו בר עונשין".

שאלה 12

יצחק עבר עבירה מסוג חטא (להלן "העבירה"). מסתבר כי אברהם הוא זה ששידל את יצחק לעבור את העבירה ואילו יעקב סייע ליצחק לעבור את העבירה. את מהבאים ניתן להעמיד לדין פלילי?

- א. יעקב.
- ב. אברהם.
- ג. יצחק
- ד. כל התשובות נכונות.

שאלה 13

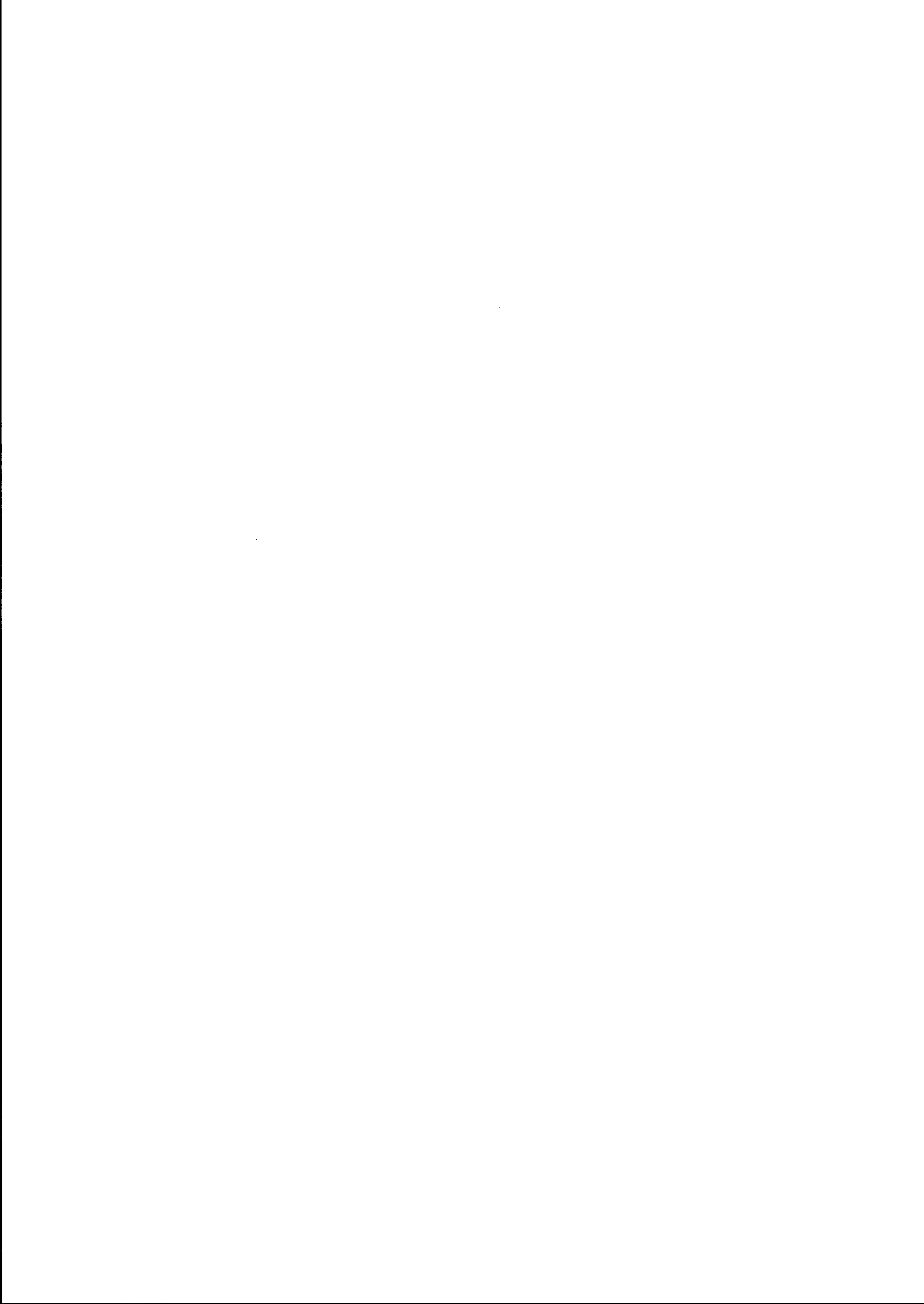
באחד הימים, יצא דני את ביתו תוך שהוא מותיר את בנו, ניב בן השנתיים, ישן במיטתו. משהתעורר ניב משנתו, טיפס על אדן החלון ונפל מחלון ביתו, אשר הושאר פתוח על ידי דני, אל מותו מהקומה החמישית. דני הואשם ואף הורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק העונשין. אילו מהמשפטים הבאים הולם את הקביעה כי דני גרם למות בנו ברשלנות?

- א. דני נטל במודע סיכון בלתי סביר שמא ניב עלול ליפול מחלון ביתו, על אף שהוא קיווה שהדבר לא יקרה.
- ב. דני היה אדיש להתרחשותה של התוצאה הקטלנית.
- ג. דני נטל, שלא במודע, סיכון בלתי סביר, שמא התוצאה הקטלנית תתרחש, במקום בו הורה סביר במקומו, כן היה מודע לתוצאה הקטלנית.
- ד. דני היה קל דעת ביחס לתוצאה הקטלנית.

שאלה 14

תקנה 142 לתקנות התעבורה תשכ"א-1961 קובעת עבירה של אחריות קפידה לפיה: "לא ישתמש אדם ברכב אלא אם מערכת האורות שבו מותקנת ופועלת כהלכה." אילו מההיגדים הבאים מתאר נכונה את המצב המשפטי במקרה זה?

- א. התביעה פטורה מלהוכיח את יסודות העבירה.
- ב. התביעה פטורה מלהוכיח את היסוד העובדתי של העבירה.
- ג. על התביעה להוכיח את יסודות העבירה מעבר לכל ספק סביר.
- ד. התביעה פטורה מלהוכיח את היסוד הנפשי של העבירה.

שאלות 15-16

15. הניחו כי בחוק העונשין קיימת עבירה של אינוס ברשלנות הקובעת כך: "הבועל ברשלנות אישה שלא בהסכמתה החופשית, דינו...".

ידוע כי העונש המרבי בגין אינוס שבוצע במחשבה פלילית הוא 16 שנות מאסר.

מהו העונש המרבי אשר ניתן לקבוע בצידה של עבירת האינוס ברשלנות?

א. 16 שנות מאסר.

ב. 8 שנות מאסר.

ג. 3 שנות מאסר.

ד. 4 שנות מאסר.

16. מהו היסוד הנפשי הדרוש להוכחה על מנת להרשיע אדם בעבירה של אינוס ברשלנות?

א. יש להוכיח כי הנאשם פעל במחשבה פלילית, וניתן להסתפק במקרה זה גם ב"עצימת עיניים".

ב. יש להוכיח כי הנאשם היה מודע לכך שהאישה לא הסכימה למעשה הבעילה.

ג. יש להוכיח כי הנאשם לא היה מודע לכך שהאישה לא הסכימה למעשה הבעילה, ואף אדם מן הישוב בנסיבות העניין, לא היה מודע לכך.

ד. יש להוכיח כי הנאשם לא היה מודע לכך שהאישה לא הסכימה למעשה הבעילה, אך אדם מן הישוב בנסיבות העניין כן היה מודע לכך.

שאלה 17

נחום התכוון לרצוח את דוד (רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק), אך בשל טעות בזיהוי הוא רצח את יונתן, אחיו התאום של דוד. אילו מההיגדים הבאים הוא נכון?

א. הואיל ונחום לא החליט להמית את יונתן, הרי שלא ניתן להעמידו לדין בגין הרצח של יונתן.

ב. בהתאם לחוק העונשין, ניתן להעמיד לדין את נחום בעבירת הרצח של יונתן, אף אם חלה טעות בזיהוי.

ג. הואיל ונחום לא הצליח לגרום למותו של דוד, ניתן להעמידו לדין בעבירה של ניסיון לרצח של דוד.

ד. בהתאם לחוק העונשין, האפשרות היחידה היא להעמיד לדין את נחום בעבירת הריגה (בשל כך שגרם למותו של יונתן) ובעבירה של ניסיון לרצח של דוד.

חלק ב' – אירוע (49 נקודות)

לפניכם/ אירוע. בסוף האירוע ישנן שתי שאלות. עליך להשיב על שתי השאלות, מבלי לחרוג ממכסת העמודים שהוקצתה לכל תשובה. יש לכתוב את תשובתך בכתב יד ברור וקריא. יש לציין אסמכתאות לטיעוניך, תוך הנחת הנחות חלופיות והכרעה בשאלות שנשאלת.

אמנון הוא איש טלוויזיה מפורסם אשר זכה להצלחה רבה בעברו. בשנים האחרונות נחל אמנון אכזבות בתחום עיסוקו, לאחר שכל ניסיונותיו לקדם רעיונות ותכניות טלוויזיוניות עלו בתוהו, וזאת לאור סירובו של רני, מנכ"ל ערוץ טלוויזיה מרכזי, לשתף עמו פעולה.

עקב כך, פנה אמנון לראובן, עבריין אלימות ידוע, והציע לו 50,000 ש"ח עבור פגיעתו ברני. ראובן נעתר לבקשה, ופנה לחברו הטוב יששכר, וזאת מבלי לשתף אותו במזימה העבריינית. ראובן ביקש מיששכר שישגיג לו אקדח עם משתיק קול. משתהה יששכר לפשר הבקשה, מסר לו ראובן 5,000 שקלים במזומן ואמר לו "יש לי איזה עניין לסגור מחר בלילה". למחרת היום העביר יששכר לראובן אקדח עם משתיק קול, מחסנית מלאה בכדורים חיים וכן מסר לו את מפתחות הרכב שלו תוך שהוא מציין כי הרכב ממתין בחניה. "תחזיר לי את הרכב מחר בבוקר", אמר יששכר לראובן, ואף הוסיף "אני אהיה ער הלילה בשבילך. אם תצטרך את עזרתך, אל תהסס להתקשר אליי". ראובן הודה ליששכר והלך לדרכו.

באותו הלילה, ארב ראובן לרני מחוץ לבית מגוריו. משהבחין ברני אשר עמד להיכנס לפתח ביתו, לחץ על הדק האקדח פעמיים. שני קליעים נורו, האחד החטיא את רני והשני חדר לגבו. רני פונה לבית החולים, שם נותח בגבו ע"י דר קפלן. רני נפטר על שולחן הניתוחים. בדו"ח נתיחת הגופה נקבע כי העילה המידית למותו של רני היא הניתוח הרשלני אשר בוצע בגבו.

א. דונו באחריותו הפלילית של ראובן לגרימת מותו של רני לפי סעיף 298 לחוק העונשין (הריגה). (יש לדון בכל יסודות העבירה). היקף התשובה לא יעלה על שלושה וחצי עמודים. (27 נקודות).

ב. דונו באחריותם הפלילית של אמנון ויששכר (בנפרד) לגרימת מותו של רני לפי סעיף 298 לחוק העונשין או לעבירה הנגזרת ממנה. (אין צורך לדון במבחני הקשר הסיבתי, בין מעשה הירי לתוצאה הקטלנית. הניחו כי הקשר הסיבתי מתקיים). היקף התשובה לא יעלה על שלושה עמודים. (22 נקודות)

בהצלחה

המכללה האקדמית נתניה
בית הספר למשפטים

רשימת סילבוס לבחינה מסכמת בקורס "דיני עונשין" – מסלול ערב - תשע"ה
הרשימה הוכנה על ידי נציגות הכיתה. צוות הקורס אינו אחראי על תוכנה.

1. רכיבי היסוד העובדתי: (מעשה, נסיבה, תוצאה)

פקוביץ' - הניח ראש חזיר על קבר בבית קברות מוסלמי. עבירה של כניסה ללא רשות למקום פולחן.
אלבה - פירסם מאמר בנושא "בירור הלכות הריגת גוי". הסתה לגזענות, סעיף 144ב' לחוק העונשין.
שדה אור - גנת אשר הורשעה בתקיפה והתעללות בקטין עקב התנהגותה כלפי ילדי הגן.
סוסצקין - הפצת כרוזים עם איור של מוחמד בדמות חזיר דורך על קוראן. ניסיון לפגיעה ברגשי דת.
כהנא גדליהו - איומים. כהנא שהה בגרמניה, שם הוציא שיחת טלפון לחברו בארץ בה איים עליו.
יפת - פרשת ויסות מניות בנקאיות. התערבות במסחר במניות בבורסה.

1.1 מחדל

חוק העונשין תשל"ז – 1977 ס' 18, 262, 322-326, 368א

חוק לא תעמוד על דם רעך תשנ"ח – 1998

לב ואח' - זיוף תעודות שקילה של סלעים שנועדו לבניית שובר גלים.

גילה - קצין מנהל אזרחי שהתלווה לחבלן ולא גילה לו על הכוונה לפגוע בראש עיריית אל בירה.

אפרתי - תאונת דרכים שבה קופדו חייה של קשישה בת 70 לאחר שנדרסה והופקרה ע"י המשיבה.

לורנס - המערער שיחק בבית המנוח משחק "רולטה רוסית" באקדח. המנוח ירה בראשו ומת.

ויצמן - נהג שפגע בשוטר ברכב והפקירו. ויצמן שהה ברכב עם שתי נוסעות נוספות.

הר-שפי - הרשעה באי מניעת פשע על כך שידעה שיגאל עמיר זומם לרצוח את יצחק רבין ז"ל.

פרידמן - דקר את אשתו בירכה. היא סירבה לקבל את עזרתו לעצירת הדימום ומתה.

שכטר - שימש כמנהל בריכה והורשע בגרימת חבלה ברשלנות בעקבות טביעתו של נער בבריכה.

רוס - הומאופת שטיפל בקטין והתנה את הטיפול בהפסקת הטיפול התרופתי שניתן מבית החולים.

1.2 סיבתיות

סעיף 18, 309 לחוק העונשין.

אבו ג'נאם - תקפו את המנוח בביתו בכלי ברזל ומקלות עד שנפטר מ"כישלון לב".

טואלבו - דקירה של קורבן 13 פעמים. הקורבן נפטרה לאחר 10 חודשים מסיבוכים רפואיים.

בלקר - שפך נפט על אשתו וניסה להציתה, לאחר מכן השליך אותה מחלון דירתם בקומה הרביעית.

ברדריאן - הורשע יחד עם חברו ברצח, כל אחד מהן דקר את הקורבן. הקורבן נפטר בביתה"ת.

אלגביש - מורה אשר נסעה לטיול בכנרת עם כיתתה. אחת התלמידות נכנסה למים וטבעה.

לורנס - משחק "רולטה רוסית" באקדח, במהלכו המנוח כיוון את האקדח לראשו ירה ומת.

פטרומיליו - המערער חטף את תיקה של המנוחה וזו, עקב בריאות לקויה, נפטרה מההתרגשות.

מלכה - נהג בטנדר ופגע בילד בן שנתיים. הילד מת מטטנוס לאחר שלא קיבל זריקה בבית החולים.

חסיין - דקר את אחותו מסי פעמים בסכין. היא נפטרה בביתה"ת כתוצאה מאיבוד דם.

שטרייזנט - המערער וחבריו נהגו על אופנועיהם. הוא דרס למוות הולכת רגל שחצתה במעבר חציה.

בלזר - נהג מונית אשר תקף נהג אוטובוס אשר היה חולה לב.

צברי - נערה שניסתה להימלט מאיומים ואלימות דרך החלון, אך מעדה ונפלה אל מותה.

ליכטנשטיין - נהג במהירות מופרזת וכן התפוצץ צמיג ברכב, ואלו גרמו לתאונה קטלנית.

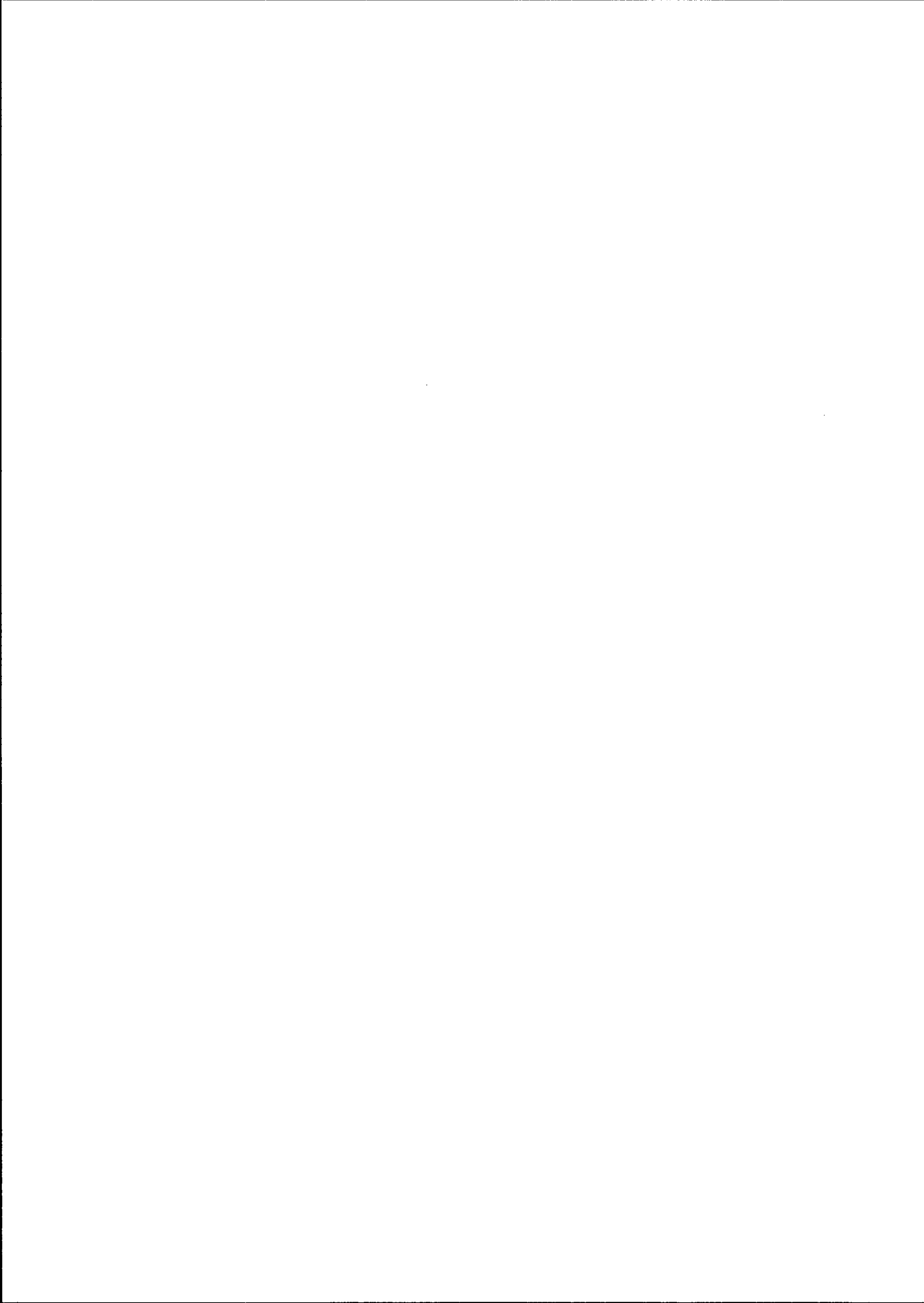
יעקובוב - הורשע בגרימת מותה של אשתו (שנהג להכותה) לאחר שזו התאבדה בקפיצה מן החלון.

ליאון נ' רינגר (אזרחי) נפגע בתאונת דרכים שלאחר מכן התפתח בגבו גידול סרטני נדיר במיוחד.

סעיד - סעיד נהג במכוניתו, עקף משאית, וגרם לתאונת דרכים קטלנית.

מגידיש - המערער נהג במהירות גבוהה, פגע בהולכת רגל שחצתה במעבר חציה, וגרם בכך למותה.

2. תנאים מוקדמים לנשיאה באחריות פלילית

קטינות

חוק העונשין, סעיף 134.

העדר שליטה

חוק העונשין סעי' 34, 34, 34, 34

כרמל- כרמל היה מעורב בתאונת דרכים כשלצדו העובד שלו. טען כי איבד את הכרתו- אוטומטיזם. **חמיס- השתלט על טרקטור והפך עמו מכונית משטרה.** טען שפעל מתוך אוטומטיזם. **מנדלברוט- עובד בבית חרושת "אתא" ירה במספר עובדים שחלקם נפטרו.**

אי שפיות הדעת

חוק העונשין, סעי' 34 ח

חוק העונשין, סעי' 300 א

חוק לטיפול בחולי נפש, תשנ"א – 1991, ס' 1, 15, 21, 24, 28-29

חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב – 1982 ס' 170

מנדלברוט- עובד בבית חרושת "אתא" ירה במספר עובדים שחלקם נפטרו.

מאיר- הואשם בשורה של עבירות ובהן תקיפה של אשתו ובנותיו. סבל ממחלת נפש בעת העבירה.

אבו חאמד- שרף את בנו באמבטיה כי חשד שאשתו בוגדת בו.

פלוגי (פס"ד מחוזי) הרג את דודתו כי חשב שהיא ערפד.

קאדריה וצבישב נ' מדינת ישראל – טען לאי שפיות עקב "דליריום טרימנס" – פסיכוזא שנגרמה כתוצאה מהליך גמילה מאלכוהול וסמים.

מדינת ישראל נ' רן רפאל וחנון (2015) – בית המשפט קובע הלכה לגבי תוצאת קבלה של סייג אי השפיות.

3. היסוד הנפשי של העבירה - מחשבה פלילית

סעיפים 19-22, 90א', 298, 300, 300א, 301 לחוק העונשין.

3.1 היסוד ההכרתי: מודעות ותחליף של "עצימת עיניים"

חוק העונשין תשל"ז – 1977 סעיף 20, 90א

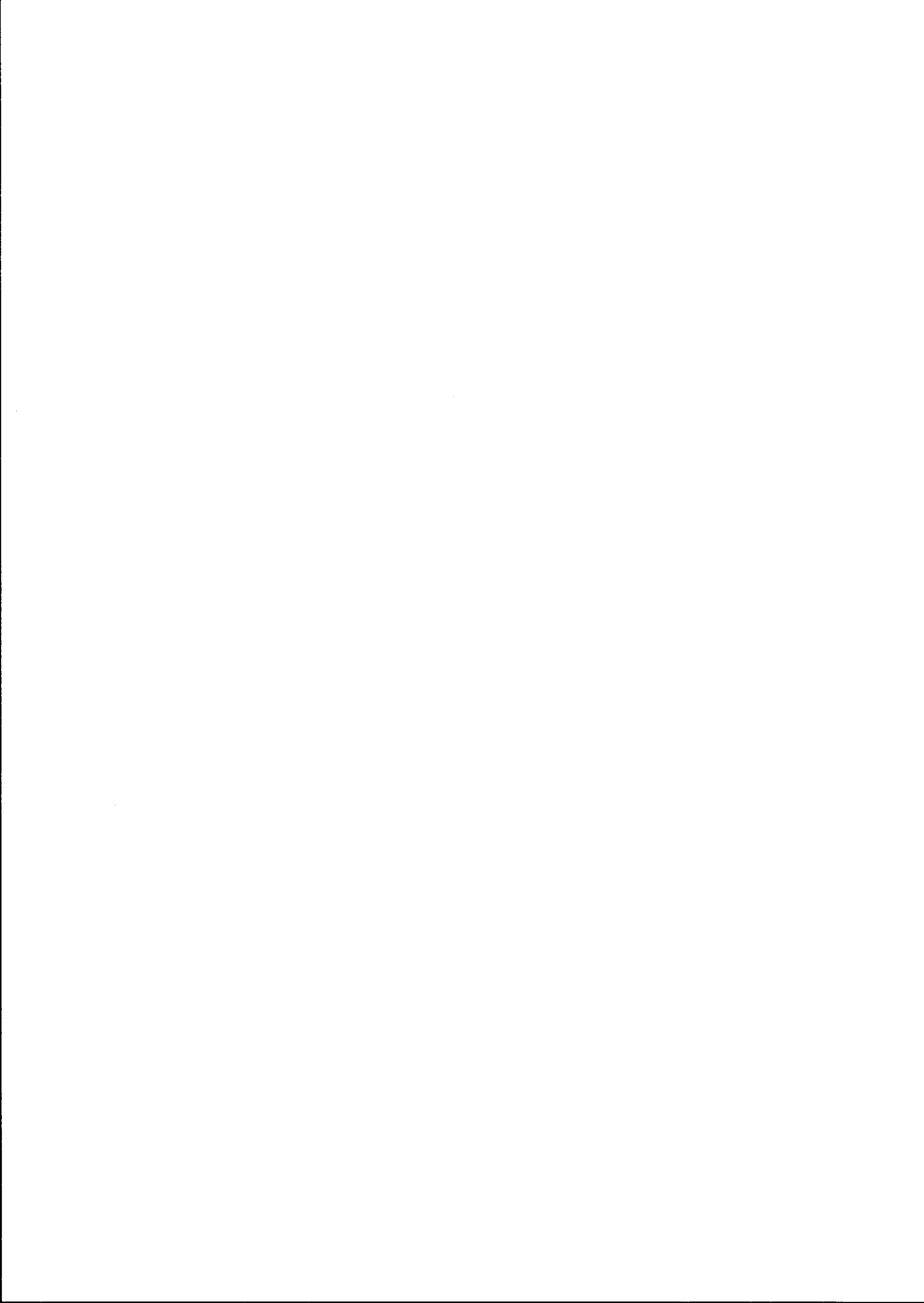
סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס – 2000 (ס"ח 293).

- אבו רביעה – רצה להינשא לנערה, ואביה לא הסכים לכך, לכן ניסה לחטוף אותה.
- הר שפי – הורשעה בעבירה של אי מניעת פשע (אי מניעת רצח יצחק רבין).
- ורשבסקי – הורשעו בעבירה של מתן שירותי הדפסה לפעילי החזית העממית לשחרור פלסטין.
- בארי – 4 קטינים אשר הורשעו באינוס ילדה מהקיבוץ.
- פלוגי – הורשע בביצוע מעשה סדום ובתקיפה מינית של קטינה שהועסקה אצלו במסעדה בת"א.
- טייב – פיזיותרפיסט אשר הורשע במעשה אינוס וסדום במטופלת שלו שהגיעה לקבל עיסוי.
- אזולאי – גבר בן 34 אשר הורשע באינוס של נערה בת 14 לאחר בילוי משותף.
- באשי – הוטמן בבית הזוג שלל פריצה בהסכמתם וללא ידיעתם באשר למקור הכסף.

3.2 המישור החפצי – פיזיות

סעי' 20, 90א לחוק העונשין.

- ויניצקי – הורשע בהריגה של אדם אחר עקב כך שחבט בו במצח במהלך מריבה על מקום חנייה.
- סובאח – הורשע בהריגה בכך שבמהלך נהיגה ברכבו חצה קו הפרדה רצוף ופגע ברכב שהגיע ממול.
- אבו אלהווא – אב ובנו אשר היו מעורבים בתגרה עם שכניהם. האב הורשע בתקיפה והבן בהריגה.
- מגידיש – הורשע בהריגה לאחר שרכב בו נהג פגע בהולכת רגל שחצתה מעבר חצייה וגרם למותה.
- דהן - הורשע בהריגה כיוון שבמהלך נהיגה ברכבו התעלם מתמרור עצור תוך נטילת סיכון גבוה.
- צלנקו – ניסה לעקוף רכב משמאל במקום אסור. הרכב האחר הועף והמית הולכת רגל.
- דויטש – הורשע בהריגה - הורה לפועלים לחפור באתר חפירה למרות שידע כי הוא מועד למפולות.

3.3 המישור החפצי – כוונה

חוק העונשין תשל"ז - 1977 סעיף 20, סעיף 90א

- עגימי – נאשם שחשד כי אשתו בוגדת בו, ולכן שלח 3 אנשים לביתו כדי שיביאו ראיות לכך.
- בורוכוב – טען לחוק איסור לשון הרע כנגד המשיב אשר פרסם נגדו כתבות בעיתון.
- וענונו – הורשע בסיוע לאויב במלחמה. לטענתו לא הוכחה הכוונה הפלילית הנדרשת לעבירה זו.
- מנבר – הורשע בשלוש עבירות כנגד ביטחון המדינה העקבות קשריו העסקיים עם אירן.
- אלבה – רב ומורה אשר הואשם בכך שפרסם מאמר מתוך מטרה להסית לגזענות.
- פוליאקוב – מערער 1 ירה בשני ערבים ולאחר מכן ציווה על מערער 2 לחפש בכיסים.
- אלימלך – דקר את המנוח שתי דקירות בחזהו, ולבסוף זוכה מאשמת רצח בכוונה תחילה.
- רייך – הורשע בעבירות לפי חוק ניירות ערך והתקנות שהותקנו מכוחו.
- ביטון – נאשמים אשר הורשעו בהתאם לחוק איסור לשון הרע וזאת ע"י הלכת הצפיות.

"כוונה תחילה" (היסוד הנפשי בעבירת הרצח)

סעי' 300, 303 לחוק העונשין.

- סגל – רצח את ארוסתו לאחר שזו סיפרה לו על בילוייה המשותפים עם חברה החדש.
- אזואלוס – זוכה מרצח בכוונה תחילה לאחר שירה באשתו ובשכנו אשר קיימו קשר רומנטי.
- ביטון – זוכה מרצח בכוונה תחילה לאחר שהמנוח חבט בראשו ואיים כי יעשה את המוות להוריו.
- שמולביץ - המית את אשתו לאחר שראה אותה לבושה בכותונת לילה בבית החבר החדש שלה.

4. רשלנות

סעי' 21, 90ב, 304 לחוק העונשין.

- בש – שני פעוטות נכנסו לתוך מקרר ריק שעמד בחצר ביתם ומצאו שם את מותם.
- צור – מארגן טיול ומדריך טיול זוכו מגרימת מוות ברשלנות עקב שיטפון שאירע בטיול.
- יעקובוב – אשתו התאבדה בקפיצה מן החלון לאחר שזה היכה אותה באותו הבוקר.
- לוי ואחי' - שלושה שוטרים אשר תפסו וחנקו חשודה בגרונה דבר אשר הביא למותה.
- רוטנשטרייך – הואשם וזוכה מעבירת גרם מוות ברשלנות עקב מותם של ילדים בבריכה.

5. אחריות קפידה (תרגול)

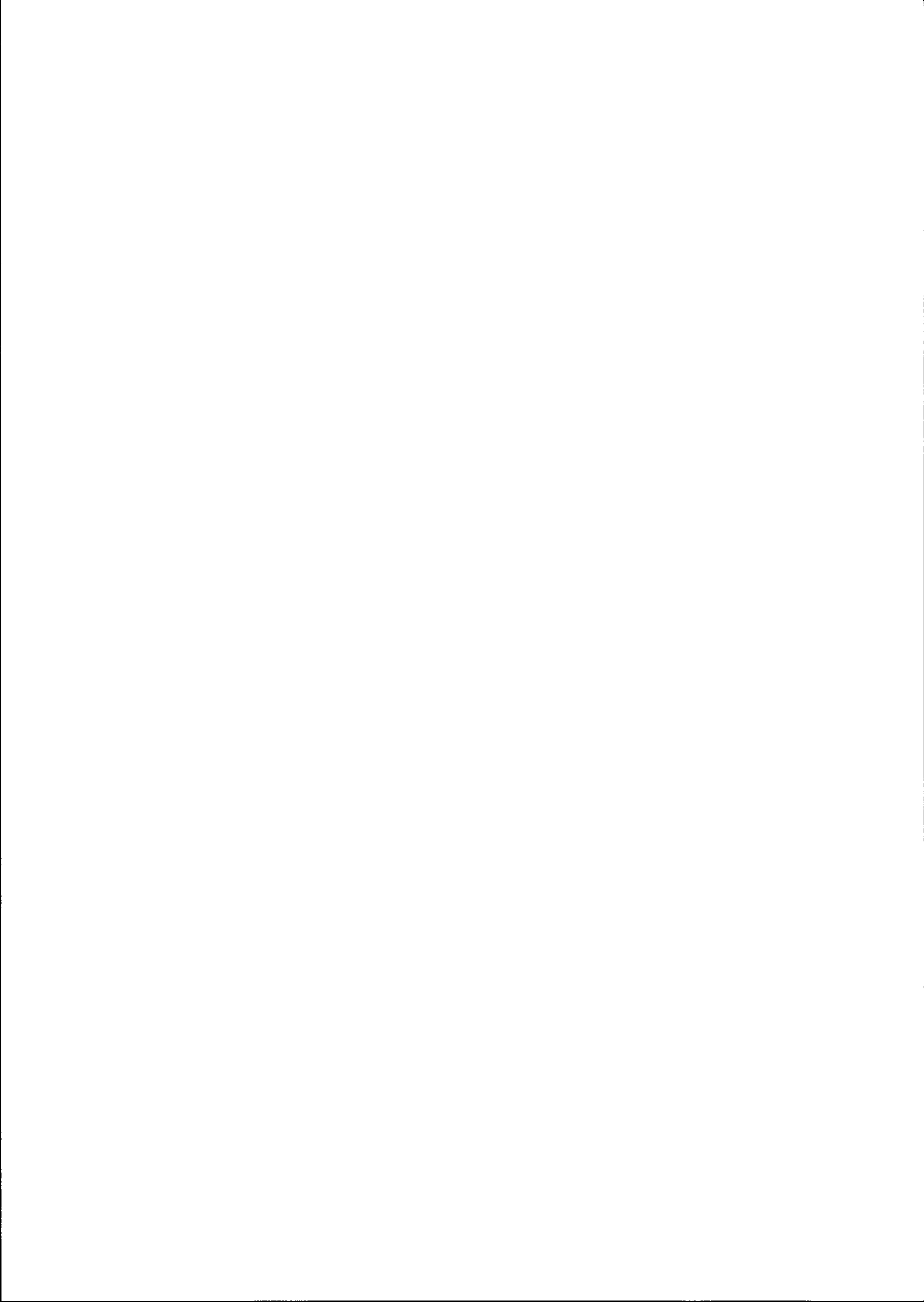
סעי' 22 לחוק העונשין.

- גדיסי – נהג בטרקטור ובעת שבלם את הרכב פגעה אבן בפנס האחורי אשר תוקן עוד באותו יום.
- לקס - הורשעו באשמת אי העברת ניכוי מס הכנסה, וטענו שאלו הן עבירות של אחריות קפידה.
- אורן בנגב מתכות – החברה ומנהלה הורשעו בעבירות של אי הגשת דוחות תקופתיים לרשויות המס.
- אוחנה – ערער על תקנה 308(ד) לתקנות התעבורה בטענה שזו איננה עבירה של אחריות קפידה.
- מאור מזרחי – נהג במשאית שהובילה מערב לבטון אשר פגע באוטובוס עקב היפרדות הסל.

6. הניסיון לדבר עבירה

סעי' 25-28 לחוק העונשין.

- סרור – הואשם בניסיון לרצח לאחר שנשא בידו רימון שנצרתו שלופה בכוונה לפגוע ביריבו.
- סריס – הורשע בעבירה של ניסיון לאינוס למרות שברח באמצע ביצוע העבירה עקב אדם שראה אותו.
- קובקוב – הכין בקבוקי תבערה ופנה לכיוון מסגד חסן בק ביפו עד שנעצר ע"י שוטרים שהיו במקום.
- מצארווה – הסיע טרמפיסטית וניסה לאנסה וזו הצליחה להימלט מהמקום.
- גרציאנו – הורשע בניסיון להתזקת סמים לאחר שזו נתפסה בהתחלה ע"י אנשי המכס.
- ברואיר – שב וחזר מסי פעמים מבנק אותו רצה לשדוד אך נעצר לבסוף בקרבת מקום.

7. צדדים לעבירה (לרבות אחריות נגרת)

- סעי' 34ד' – 29, 262-260 לחוק העונשין.
- ע"פ 92/89 פלוניס: קטינים, יצאו ליער, לאחר הקטיף הצית מחטים של עצים והציתם כדי לגרום לשריפה.
- ע"פ 4800/11 אימן מגיס: אימן היה ברכב שבו חברו הנהג ביצע עבירה, ביהמ"ש העליון מחליט שזו הימצאות מקרית ומזכה.
- ע"פ 4387/73 מרדכי - שני המערערים שדדו אדם ותוך כדי השוד נרצח אותו אדם.
- ע"פ 5686/67 בסטיקאר - שוד בבית, שהתפתח לרצח בעלת הדירה הקשישה, עקב אלימות שהופעלה נגדה בעת שהתנגדה.
- ע"פ 320/99 פלונית: המערערת הורשע בסיוע לרצח של מדריך חברתי בפנימייה בה שהתה.
- ע"פ 8704/09 באשה: רצח (דקירה בלב) שבוצע לאחר מריבה במסעדה.
- ע"פ 8573/96 מרקרדו: עסקו במסחר לניירות ערך, קשרו קשר לביצוע תרמית. הואשמו כמבצעים בצוותא.
- ע"פ 4693/01 בביזאיב: תקיפה של מספר אנשים, שגרמה לחבלות חמורות.
- ע"פ 9282/00 ירחי: הצתה של בית כנסת בזמן שירחי עמד מחוץ לבית הכנסת.
- ע"פ 3390/98 רוש: האחים איציק וחנניה רוש שדדו חנות. השוד התפתח לרצח.
- ע"פ 1639/98 דהן: המערערים הורשעו באינוס תיירת באילת.
- דנ"פ 1294/96 משולם: משולם ואנשיו (חטיפת ילדי תימן) התבצרו ביהוד. בזמן מעצרו של משולם, בוצע ירי לעבר מסוק משטרתי.
- ע"פ 4424/78 סילגדו – שוד קבוצתי בחנות שהתפתח לרצח ע"י אחד המשתתפים.
- ע"פ 992/03 סוגאקר: שידל אדם לפגוע במתחרה שלו, וזה שידם אחרים שיעשו זאת במקומו.
- ע"פ 3626/01 וייצמן: וייצמן, קרן ואורנה נסעו ברכב בו נהג ויקטור ופגעו בשוטר.
- ע"פ 6365/12 פלוני: פלוני עם שותפו הכו אדם באמצעות קורת עץ והמנוח נפטר כתוצאה מהמכה.
- ע"פ 807/99 עזיזיאן: הצתה והיזק במזיד לדירת נזירות במאה שערים. עזיזיאן גנב חפצי איפור.
- ע"פ 1285/03 עשור: המערער, נהג מונית, הסיע שני מחבלים-מתאבדים תושבי גינין לתל אביב שם ביצעו פיגוע.
- ע"פ 4389/96 מרדכי: שוד בעל חנות, בעוד שהאחד הלם בקורבן במוט הברזל, מרדכי ספג את המכה בידו.
- ע"פ 8469/99 אסקין: שידל את פקוביץ להניח ראש חזיר בבית קברות מוסלמי.
- ע"פ 2796/95 פלוניס נ' מדינת ישראל – השלכת רימון בשוק הקצבים כנקמה על מותו של הרב כהנא.
- ע"פ 8573/76 מרקדו - המערערים הואשמו ביחד עם אחרים בקשירת קשר לביצוע פשע ועבירות נוספות שעניינן תרמית בני"ע.

